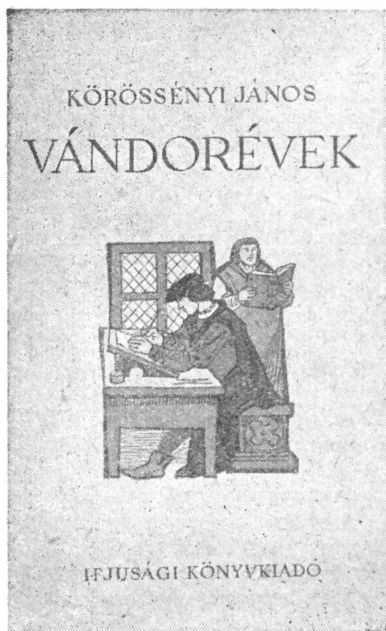

Körössényi János Vándorévek

Ifjúsági Könyvkiadó

Mátyásnak uralkodása elején igen nagy nehézségekkel kellett megbirkóznia. III. Frigyes és a török kíséretei ellen **csakis** a feudális anarchia letörésével és a központosított monarchia megteremtésével védekezhetett. Erős kézzel teremtett rendet az országban, a rabló oligarchák, a jobbágyzิปolyozó főurak csakhamar megtanulhatták, hogy az új király nem könnyű-kedvűkre való játékszer, akit bármikor felhasználhatnak egyéni érdekeik, belvillongásaik érdekében.

MÁTYÁS KORÁBAN indult meg a szegényebb rétegek, a köznemesek és jobbágyok fainak felkarolása és bejutása az állami hivatalokba. Ezek az emberek hűséges segítői lettek Mátyásnak, bizony számíthatott rájuk és a népből jött új tehetségek, akik elsajátították a humanista műveltséget, új szint hoztak az udvar életébe is.

Körössényi regénye ebbe a korba vezet el az olvasót. A könyv bevezető jelenetében megismerkedünk a kis Kárai Gergelyvel, aki megmenti Hag Ferenc, Mátyás zsoldosvezérének életét a rabló Laki Thuz ellen, Hag magával viszi Gergőt a királyi várba. A tehetséges, jól rajzoló fiú bekerül az

udvari könyvfestőműhelybe. Csakhamar elsajátítja a mesterség minden csinját-binját, a legszebb iniciálékát ő festi a vaskos könyvek lapjaira.

A céh szokásainak, a könyvfestőműhely belső életének ábrázolása során Körössényi számára bő alkalom adódik, hogy részleteiben is megmutassa azt a küzdelmet, amelyet a feltörő népi elemek vívnak a régi főurak és azok szolgálatában álló céhmesterek ellen.

A MÁTYÁSROL SZÓLÓ SOK SZÁZHAGYOMÁNY, anekdóta hangulatát eleveníti fel a szerző abban a jelenetben, amikor Mátyás álruhában elvegyül a vásári sokadalomban és megtudja Kárai Gergelytől és társaitól, hogy Koromi atyamester magának tulajdonította a fiú egyik igen szép munkáját.

A hazug mesterek büntetése természetesen nem marad el, Kárai Gergőt pedig a király Olaszországba küldi tanulni. Újja azonban nem megy minden zökkenő nélkül. A csapatnak, amellyel együtt megy, meg kell vívnia Cselebi béggel, aki délről becsupott az országba rabolni, pusztítani. A Hag Ferenc vezette csapat újját állja a rablóknak és egyetlen véres, hatalmas összecsapásban a hollós vitézek összeroppantják a szpáhik és janicsárok hadát, magát Cselebit fej nélkül „küldik haza” két janicsár hívóvő kíséretében.

A KISZABADITOTT RABOK, az elhurcolt jobbágyok reggelre már nekiállnak az új élet építésének és ezen a pezsdülő, munkával és reménységgel teli reggelen Gergely egy öreg jobbágy szavaiban, keserűségében és kiábrándultságában találkozik a nép mérhetetlen szenvedéseivel. Intés ez számára. Bárhová vesse az élete, nem szakadha el tápláló nyjától — a néptől. A jobbágy elkeseredve akar kaszát, szekercét, tüzet vetni a főurak házára, Gergely azonban tudja, hogy Mátyás uralkodása lépést jelent előre a haladás útján. Ő — a könyvfestőlegény — a nyomtatott könyv megjelenésében látja a változást, a nép öntudatának erősödésétől, ismereteinek szélesedésétől várja a fordulat, a szabadság eljöttét...

Gergely nem tudja szeme elől elúszni utazása és további élete folyamán a szegény jobbágy elkínzott arcát. Feltűnik az a jüzenzei karnevál díszes, ragyogó forgatagában is. Látja és érzi a zenén és vígságon keresztül is a nép nyomorát és szenvedését.

—i—s—